

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2402098, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, maj 2025. godine

INFORMACIJA 15/25

POTRAŽIVANJA I OBAVEZE KOMUNALNIH PREDUZEĆA

U narednim pregledima dati su uporedni podaci o vrednosti kratkoročnih potraživanja i vrednosti ukupnih obaveza naših komunalnih preduzeća **na kraju 2024. godine**. Uz podatke o iznosu potraživanja i obaveza, dato je i njihovo relativno učešće u ukupnim poslovnim prihodima ostvarenih u prošloj poslovnoj godini.

Tabela: Potraživanja i obaveze JKP na dan 31.12.2024. godine

Rb	Naziv preduzeća	Sedište	Kratkoročna potraživanja	Potraživanja u poslovnim prihodima	Obaveze	Obaveze u poslovnim prihodima
			u 000 RSD		u 000 RSD	
1	JKP Komunalne usluge	Aleksinac	14.013	6%	49.550	21%
2	JKP Naš dom	Apatin	125.195	34%	66.978	18%
3	JKP Komunlprojekt	Bačka Palanka	68.896	9%	35.978	4%
4	JKP 10.Oktobar	Barajevo	21.660	10%	25.677	12%
5	JP Vodokanal	Bečej	116.318	58%	24.864	12%
6	JKP Beočin	Beočin	35.246	14%	49.246	20%
7	JP Usluga	Bosilegrad	6.677	11%	6.677	11%
8	JKP Vodovod-Zlatibor	Zlatibor	142.243	24%	99.553	17%
9	JKP Doljevac	Doljevac	4.002	2%	5.909	3%
10	JKP Gornji Milanovac	Gornji Milanovac	64.687	13%	68.591	13%
11	JKP Grdelica	Grdelica	11.276	8%	22.729	17%
12	EKO Grocka d.o.o.	Grocka	206.225	53%	143.409	37%
13	Potiski vodovod d.o.o.	Horgoš	49.372	16%	114.395	37%
14	JKP Jedinstvo	Kladovo	80.499	19%	53.355	13%
15	JKP Standard	Knjaževac	118.979	34%	396.603	113%
16	JKP Elan	Kosjerić	37.303	40%	8.903	10%
17	JKP Komunalac	Kovin	55.283	15%	82.717	23%
18	JKP Vodovod	Kragujevac	647.334	34%	769.116	40%
19	JKP Šumadija	Kragujevac	421.498	18%	1.513.769	64%
20	JKP Čistoća	Kraljevo	147.508	23%	68.690	10%
21	JKP Kruševac	Kruševac	78.187	6%	173.159	14%

22	JKP Vodovod-Kruševac	Kruševac	201.402	17%	47.269	4%
23	JP Gradska čistoća	Lajkovac	54.577	20%	81.644	30%
24	JKSP Morava	Lapovo	59.519	43%	32.892	24%
25	JKP Vodovod	Leskovac	141.862	19%	346.546	47%
26	JKP Komunalac	Leskovac	30.342	10%	65.805	22%
27	JP Vodovod i kanalizacija	Loznica	462.441	81%	164.237	29%
28	KJP Naš dom	Loznica	42.929	9%	45.119	10%
29	JKP Drina	Mali Zvornik	28.232	16%	264.851	151%
30	JKP Naissus	Niš	469.293	20%	121.995	5%
31	JKP Medijana	Niš	467.796	19%	918.126	36%
32	JKP Obrenovac	Obrenovac	206.405	28%	241.808	33%
33	JKP Usluga	Odžaci	29.367	12%	63.770	27%
34	JKP Vodovod i kanalizacija	Pančevo	161.272	18%	1.053.167	118%
35	JKP Higijena	Pančevo	142.065	18%	99.236	13%
36	JP Vodovod i kanalizacija	Pirot	41.420	10%	115.773	29%
37	JKP Lim	Prijepolje	35.792	10%	32.638	9%
38	JKP Čistoća	Sombor	84.694	21%	139.522	35%
39	JKP Sopot	Sopot		0%	12.370	3%
40	JKP Graditelj	Srbobran	108.144	27%	84.173	21%
41	JKP Vodovod i kanalizacija	Stara Pazova	136.643	26%	93.277	18%
42	JKP Čistoća	Stara Pazova	58.824	10%	98.215	17%
43	JKP Čistoća i zelenilo	Subotica	13.308	2%	633.476	80%
44	KJP Morava	Svilajnac		0%	244.292	53%
45	JKP Stari grad	Šabac	143.146	14%	99.799	10%
46	JKP Komunalac	Titel	17.189	16%	20.141	19%
47	JKSP Topola	Topola	31.666	15%	208.847	100%
48	JP Komunalac	Trgovište	15.812	13%	20.187	17%
49	JKP Bioktoš	Užice	113.075	16%	232.621	33%
50	JKP Vidrak	Valjevo	130.944	25%	100.516	19%
51	JP Vodovod	Vladičin Han	45.055	34%	57.137	43%
52	JKP Izvor	Vladimirci	12.156	6%	18.742	10%
53	JKP Komunalac	Vlasotince	35.318	21%	53.947	32%
54	JKP Komrad	Vranje	89.843	20%	75.648	17%
55	JKP Drugi-oktobar	Vršac	417.817	16%	1.501.224	58%
56	JKP Vodovod	Zaječar	208.617	67%	1.421.206	455%
57	JKP Čistoća i zelenilo	Zrenjanin	190.400	18%	200.435	19%
UKUPNO:			6.879.766	20%	12.790.519	37%

Kod komunalnih preduzeća, **najveći deo kratkoročnih potraživanja** po pravilu nastaje **usled** neredovnog izmirenja obaveza jednog broja korisnika i **docnje u plaćanju računa za izvršene komunalne usluge**. Dužnici su bilo iz redova fizičkih lica, bilo iz redova od pravnih lica - privrednih društava, ustanova ili preduzetnika. **Stepen naplate** ovih potraživanja od opštine do opštine se razlikuje, a **u proseku se kreće oko 80%** što govori o tome da jedna petina prihoda naših komunalnih preduzeća ostaje trajno nenaplaćena. Pored nedostatka gotovog novca usled nenaplaćenog dela prihoda. likvidnost komunalnih preduzeća je dodatno opterećena time što se obaveze za PDV obračunavaju i izmiruju i na taj deo fakturisanog prihoda koji nije naplaćen, ali i tako što se prilikom utuženja duga od neurednih platiša, unapred plaćaju visoke naknade ovlašćenim sudskim izvršiteljima.

U celini gledano, podaci pokazuju da komunalna preduzeća imaju bezmalo **dvostruko veće obaveze od potraživanja**, što je svakako nepovoljna okolnost koja do skora nije bila karakteristična. Naprotiv, ranije su potraživanja bila osetno veća pre svega zbog velikih potraživanja uslovljenih baš niskim stepenom naplate potraživanja za komunalne usluge. Da potraživanja ni u kom slučaju nisu ni sada mala ni zanemarljiva svedoči podatak da **posmatranim komunalnim preduzećima korisnici usluga duguju ukupno 6,8 milijardi dinara ili 2,4 njihova mesečna prihoda**. To govori o tome da u proseku svako domaćinstvo na ime neizmirenih obaveza komunalnom preduzeću duguje 7.240 dinara.

Dakle, to što su obaveze nadmašile potraživanja nije rezultat poboljšane naplate i smanjenih potraživanja, već je posledica toga što su **obaveze povećane**. Povećanje zaduženosti naših komunalnih preduzeća i dalje je pre svega je posledica nelikvidnosti i insolventnosti naše komunalne privrede, koja sve zbog toga sve češće i sve više kasni sa izmirenjem tekućih obaveza. Za sada na sreću još uvek **ne dolazi do konverzije kratkoročnih u dugoročne obaveze**, tako da se još uvek situacija u kratkom roku može osetno poboljšati.

Međutim i ovde je uočljiva neujednačenost. Pojedinačno gledano, **nešto manje od trećine** komunalnih preduzeća obuhvaćenih ovom anketom (18) ima **veća potraživanja od obaveza** ili u najgorem slučaju vrednost potraživanja na nivou obaveza, dok druge dve trećine preduzeća u ovom delu ima nepovoljniji odnos pa ne mogu da računaju sa time da će iz potraživanja moći da pokriju obaveze.

Posebno je pitanje **kolika je realna šansa da komunalna preduzeća zaista i naplate svoja potraživanja**. Naime, iz puno razloga, a pre svega zbog neefikasne pravne zaštite zarađenog prihoda, za razliku od obaveza koje neumoljivo dospevaju na naplatu, komunalna preduzeća svoja potraživanja naplaćuju daleko sporije. Često ih ni ne naplate.

Slabijoj naplati potraživanja svakako doprinosi **postojeći sistem pravne zaštite zarađenog prihoda** koji podrazumeva **visoke troškove** koje komunalna preduzeća moraju unapred da plate izvršiteljima koji su često veći od tuženog duga, ali **bez neke čvršće garancije da će potraživanja zaista biti i naplaćena**. Kada se radi o dužnicima iz redova fizičkih lica, tu je ozbiljan **problem kratkog roka zastarelosti** duga od samo 12 meseci za osnovne komunalne usluge. Sve to zajedno, prosto odvrća komunalna preduzeća da uopšte pokrenu proceduru prinudne naplate, a što samo po sebi dodatno ohrabruje dužnike i još više slabi inače nedovoljnu disciplinu.

U praksi **ima slučajeva da su pojedina komunalna preduzeća** koristila zakonske mogućnosti i **ustupala deo svojih potraživanja nekom privrednom subjektu**. U tim slučajevima **vrednost potraživanja je umanjivana za ugovorenu visinu diskontne stope** koja je u nekim složenijim i „težim“ slučajevima bila veća od 30%. Teško je proceniti kolika bi diskontna stopa bila u slučaju kada bi komunalna preduzeća ustupila sva svoja potraživanja, ali je izvesno da bi ona značajno umanjila njihovu vrednost koja je sada evidentirana u poslovnim knjigama.